

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 6.—
Negyedévre 3.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos posztóórónként 5 kr-ért számítottak.

A vallás és iskola.

Írta: **Koncz Ákos.**

Debreczen, április 27.

A komoly irányu napilapok egyhangulag elítélték az országos tanáregyesület egy tagjának azon indítványát, hogy a vallás-oktatás törültesse ki a középiskolák tantárgyai közül.

Ezen elítélő irány azt igazolja, hogy Magyarország egészséges közvéleménye veszedelmesnek tartja azt az irányt, mely Szigetvári ur agyában megfogamzott.

Évezredek tapasztalata, mely elvégre is kompetensebb a Szigetvári ur logikájánál — világosan igazolja, hogy vallás nélkül nincs egészséges társadalom és milliók lelkében fájdalmasan rezdül meg a szív hurja arra a gondolatra, hogy a nemes erkölcsök alapját, az igaznak, szépségnek és jónak a forrását: a vallást, egyesek felakarják forratni, illetve annak csörgedező erejét elzárni.

Ez az irány, ez a törekvés lehet valakinek fixa ideája, de óvjon meg az ég bennünket még a gondolatától is annak, hogy az emberi szív nemesítését egyedül előmozdító vallást kiirtsuk a föld lakóinak szívéből.

A hit fényes nap, mely bevilágítja lelkünket, küzdelmeinkben erőt ad, kétségeinkben megnyugtat, sorsunkkal kibékít, a szó nemes értelmében emberekké

tesz bennünket, nemesíti szívünket, fényesíti elménket, végül a hit soha nem fakuló, elveszthetetlen kincs, mely a tulvilági életre vezető ösvényt is bevilágítja.

És éppen azért az az ember, ki e kincstől megakarja fosztani az emberiséget, az lehet tudós, de nem ismeri mégsem a történelmet, melynek lapjai fényesen igazolják az irás szavait: *Justitia elevat gentes, populos autem miseros facit peccatum.*

Vallás nélkül nincs erkölcs s aki azt vitatná, hogy ő ismert tiszta erkölcsű embereket vallás nélkül, annak azt feleljük, hogy az illető nem vitte a bibliai farizeus hitét a világ piaczára, hanem vallását gyakorlati kötelességeinek pontos teljesítésébe helyezte, jól tudva, hogy a vallás nem a fellengző lélek hevületeiben, vagy bármi fényesen felcsillanó eszméiben nyilvánul, hanem azokban a kötelességekben, melyek Isten, haza, önmagunk és embertársainkhoz való viszonyunkat szabályozzák.

Szigetvári ur azonban — ki mellesleg ellensége a debreczeni egyetem eszméjének — nincs velünk egy véleményen és indítványát azzal okolja meg, hogy tág tér nyílik a vallásos érzelmek kifejezésére a család körében, de azt elfeledi az indítványozó, hogy a szülők csak az alapját rakják le és az irányt jelölik meg, de a továbbépítést és az életösvényt megmutatását azoknak kell teljesíteni,

kiknek kezébe a szülők nyolcz évre átadják féltett kincsüket.

A tanárnak nemcsak az a kötelessége, hogy tanítson, elmét műveljen, hanem az is, hogy neveljen és nemesítse szívét, egész lelkületét a gondjaira bízott ifjuságnak. E nagy munkát pedig csak úgy lehet megkezdeni, ha alapjául a vallást teszszük, mert Isten a hitet adta előbb s csak azután képesít bennünket a tudás eszméinek befogadására. A vallásos szülők kezéből kikerült gyermekek befejezetlen épületek lesznek, ha az iskola tekintélyével, nevelve-tanító erejével nem folytatja a szülők munkáját és a kétkezdés legkisebb szellője rombadönti a félig kész épületet, melyre tetőt nem rak a tanár és iskola.

Minden országnak támasza és talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész Róma ledől és rabigába görnyed — mondja a költő. Nagy nemzetek leomlása szól ez igazság mellett s a történelem lapjára rajzolt népsírok igazolják a vallás feltétlen szükségességét.

Egyes emberek lehetnek hitetlenek, de a társadalom megromlik, azután elvész: hit nélkül. De azok az egyesek is belátják az élet határán, vagy sokszor már előbb, a sorscsapások tüzeiben, hogy van az emberi szívnek szüksége a hit menyeyi világosságára és mikor az élet színes napjait a fájdalmak fellege borítja be, a kislelkű apostolokkal így kiáltanak

T Á R C S A.

Egy szegény anya története.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —

Írta: **Cassius. (Galánffy Lajos.)**

A fehérre meszelt falusi templom egyszerű oltárát kevés tagból álló urnásközönség veszi körül, az oltár szármolyán egy mátkapár térdel.

A vőlegény ajkáról már elhangzott az eskü, az ur szolgája szent kereszttel kezében a menyasszonyhoz fordul s kérdezi tőle:

— Szereted-e te leányom az általa választott ifjut s szeretvén őt, hozzá mégy-e feleségül az isteni és emberi törvények szerint?!

— Szeretem! — válaszol a menyasszony, s szeretvén őt hozzámegyek fele

— Megálljatok! az ég szerelmére! hiszen testvérek vagytok! kiáltott be egy női hang a hirtelen robajjal feltárult templomajtóból.

A nászközönség megrettenve fordult az ajtó felé, a honnan a rémes hang jött s ahonnan egy középkori tisztas nő faldokolva rohant egyenesen az oltár felé, a melynek szármolyára velőtrázó éles sikoltással roskadt le a szép menyasszony.

A deli termetű vőlegény, kinek arca előbb szederjes színbe öltözött, majd ha-

lotthalvány lett, menyasszonyához hajolt, megsimogatta szőke fűrtjeit, jéghideg arcát; aztán hirtelen felegyenesedett, kezével homlokához kapott, tévetegeten körül tekintett, a közelben állókat félretaszította s fedetlen fővel kirohant a nyitvahagyott ajtón, világga ment; a ki pedig jött, az egyenesen odaborult a menyasszony tetemére s zokogva rebegte: én édes lányom! egyetlen mindenem!

Átölelte, átkulcsolta, szívéhez szorította mind a két kezével a drága halottat, összeesőkölt a kezét, homlokát, kezét, odatapadt lázban égő ajka a hideg ajakra, hogy életet leheljen a gyönyörű gyermekbe; maga felé fordította megkösörözött szőke fűrtös szép fejét, hogy szeméibe nézhessen, esdekelve kérte az öröm és fájdalom hangján, hogy szóljon hozzá, . . . hozzá az édes anyjához, aki itt térdel mellette . . . tekintsen rá hosszsan, édesen . . . hogy bele nézhessen a lelkébe, feltalált földi idvességének érdemébe: de az nem nyitotta fel ajkát, nem nézett fel csak pár perczekkel előbb kedvesen mosolygó nefelejtés kék szeméivel, lezárultak azok örökre; s nem dobbant meg szíve az édes anya zokogó szavára, meghasadt az a felfedezés borzasztó pillanatában, menybe szállt drága lelke, csak szép porhüvelyé maradt vissza az anyaföldnek.

A csekély tagból álló nászközönség könybe lábbadt szemekkel nézte egy ideig a kinos jelenetet, majd férfitagjai

zöld galyakból rögtönzött, halotti ágyon a fájdalomtól megtört, magát a halott édes anyjának nevező nő kíséretében, a lelkészlakba vitték át a drága halottat.

Harmadnapon a falu kis temetője egy új sittal lett gazdagabb, frissen felhantolt zöld bársonyát szebbnél-szebb mezei virágokkal hintették be a szerető szívek, egyszerű fakeresztjét tele aggatták fényő galyakból s tölgylevelekből font koszorúkkal.

A szomorú nap óta a kora reggeli órákban mindig ott térdelt a fakereszt előtt egy mély gyászba öltözött, lélekben és testben megtörtött hófehér haju nő, a ki előbb sűrű könyhullatások között tele szórta a sirhalmot a magával hozott frissen szedett mezei virágokkal, aztán hosszsan és csendesen imádkozott a sirhalomnál.

Egy napon a fakereszt előtt halva találták a temető őrei. A halott kezéből kiesett ezüst foglaltványú imádságos könyvet, a könyvből széthullott papír leveleket jelentés mellett a falu lelkészének adták át.

Aznap, mikor a sokat szenvedett gyászos nőt eltemették a szép Steier országnak egyik hírneves fürdőjéből, a falu lelkészénél voltam látogatónak, mivel régi barátság kötött össze.

A temetés után épen akkor érkeztem barátomhoz, midőn a falu jegyzőjével a papírleveleket rendezgették. E leveleket, azok között egy válóperbeli ítéletet mind-

is 25

ék

mann

egyen
befize-

6 2-ig

-ig az
telmé-

ozódás

atóság.

korona

00000

00000

00000

00000

00000

40000

20000

10000

8000

6000

2000

1000

200

150

est,

3.

fel: Szabadíts meg Uram minket, mert elveszünk.

Azután meg felnőtt emberek, kik már a megszerzett ismeretek alapján gondolkoznak, ítélnek és következtetnek, az elme aberrációja, vagy a sorscsapások következtében eldobhatják a vallást oktalanul, meggondolatlanul, de kétszeres bünt követ az el, ki e fejletlen gyermeki szívből hitelensége, vagy közönyösségével kitépi ezt a virágot, melyet az édes jó szülő könnyek között ültetett belé gyermekének lelkébe.

A tudás fényt fog adni a gyermekből felnövekedő ifjunak, de e fénynek nem lesz melege. Melegség nélkül pedig nincs tenyészet, nincs élet. Ezt a vallás adja meg, aki tehát ezt megakarja ölni a gyermekben, az nem jötevője, hanem ellensége az emberiségnek.

A hitelenség nem annyira bűn, mint szerencsétlenség. Ettől pedig óvni kell a világot, melynek földjében úgy is sok szemét található. Hitelenné, vagy közönyössé nem szabad tennünk a világot, mert a mai időkben úgy sem valamely kába tan féktelenkedése pusztítja az elméket, hanem a közöny jól kiszámított rendszere, mely minden képzettségi fokhoz alkalmazkodni tud és minden elmét fogva tart.

A többiről legközelebb . . .

Belföldi hírek. (A Kossuth-párt nem vádol.) A függetlenségi párt Kossuth-frakciója Kossuth Ferencz elnökle alatt tárgyalta az Ugron-párt ama felszólítását, hogy támogassák a párt akcióját a kormány vád alá helyezése ügyében. A Kossuth-párt elhatározta, hogy bár bizalmatlanok minden 67-es alapon álló kormányral, különösen pedig a mostanit szeretnék megbuktatni, mégis a vád alá helyezést oly fontos akciónak tartják, hogy azt nem támogatják. — (Tömeges előléptetés.) Báró Fehérváry Géza honvédelmi miniszter tá-

viratilag fölrendelte az összes honvéd ezredparancsnokokat Budapestre azzal, hogy a parancsnokságuk alatt álló összes honvédtisztek minősítvényi táblázatát hozzák föl magukkal. A miniszter ezen intézkedése azon előterjesztés folyománya, melyet a napokban tett Ó felsége előtt a honvédtiszteknek a millenneumi ünnepek alkalmával történendő rendkívüli előléptetése tárgyában és melyet Ó felsége hirszerint már jóvá is hagyott. A rendes előléptetések ez évben elmaradnak, mivel költségvetés még nincs megszavazva.

Közügylések.

A tűzoltótestület közgyűlése.

Husz éves jubileum és mentőegyesület. — Debreczen, április 27.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület, a mely az elmúlt évben nagy és előnyös változásokon ment keresztül, tegnap délután három óraker tartotta meg évi rendes közgyűlését, a laktanya tanácstermében Szikszay Gyula főparancsnok elnökle alatt.

A közgyűlésen megjelent Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány is.

Az elnök rövid megnyitó beszéde után Jablonczay Kálmán titkár olvasta fel a terjedelmes és nagy gondal kidolgozott évi jelentést.

Szép megleghangu szavakban emlékszik meg az évi jelentés a testület beléletében beállott változásokról s a város áldozatkészségéről, amelynek alapján egy új, czélszerűen épített s mintaszerűen berendezett laktanyához jutott a testület.

Az évi jelentés szerint a múlt évi bevétel 10896 forintot, a kiadás 10692 frt 99 krajczárt tett ki s így a maradvány 203 frt 1 kr. A testület leltári vagyona 23319 frt 22 krajczárra megy. Van a testületnek összesen 194 tagja, ebből 14 tiszteletbeli, 55 alapító, 31 pártoló, 62 működő és 42 rendfentartó.

Mint érdekes momentumot felemlítjük, hogy a testület minden egyes tagja a bal-eset ellen biztosítva van.

Utána a számvizsgáló bizottság jelentése került felolvasás alá; majd Ganofszy Lajos pénztárnoknak, a parancsnokság-

nak, továbbá Molnár Lukács és Darvas Imre számvizsgálónak a közgyűlés megadta a felmentvényt.]

A testület jövő évi költségeloirányzata 10934 forintot tesz ki.

Három indítvány érkezett a közgyűléshez és pedig Szikszay Gyula elnöknek a testület husz éves jubileumának megünneplésére, dr. Derekassy István orvosnak az önkéntes mentő testületre, Darvas Imre s társainak a laktanyában felállítandó tekepálya és billiard-asztal felállítására vonatkozólag.

A testület husz éves jubileumára vonatkozó indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta s annak megtartási idejét 1897. augusztus havára tűzték ki. A jubileum nagyszabású ünnepekkel lesz egybekötve, amelyet az indítványozó elnök nyolcz pontban foglalt össze.

Az önkéntes mentőtestület megalakítására vonatkozó nagyfotosságu indítványt dr. Derekassy István testületi ideiglenes orvos terjesztette elő. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag magáévá tette s megbizta dr. Derekassy István orvost, hogy mindaddig, a míg a szükséges mentő eszközök beszerezhetik, a hivatásos és a jelentkező önkéntes tűzoltókat a mentés eszközésére beoktassa.

A tekepálya építésére és a billiard-asztal felállítására vonatkozó indítványt a közgyűlés elfogadta s annak felállítását adakozás útján eszközlik.

Az üresedésben lévő egyleti orvosi állást, miután arról Dr. Legányi Gyula orvos lemondott, a közgyűlés egyhangulag Dr. Derekassy Istvánra bizta. Segéd-tisztekül Visky Sándor és Berkó János neveztettek ki.

Számvizsgálók Lampenfeld Mihály, Darvas Imre, Molnár Lukács rendes és Horváth József, Hornung János és Bánóczy Alajos póttagok lettek.

A közgyűlés kevéssel négy óra után, az elnök zajos éltetésével véget ért.

A Gönczy egylet köréből.

Debreczen, április 27.

Az ágilis és különösen az utolsó időben nagyszabású és nagy conceptióju munkát kifejtő Gönczy tanító-egylet választmányja látogatott gyűlést tartott f. hó

hárman átolvastuk. A leveleknek egy némelyikét időrendszerben ide jegyzem, hogy elbeszélésem történetét megismerje az olvasó.

*

T . . . Kirchen, 1841. Jun. 5.

Hibáztam Gusztáv! de hibám nem volt olyan nagy, hogy büntetésül egyetlen gyermekemet születése percében szakítsd el tőlem . . . gyermekemet . . . a kinek te adtál létet, a ki te utánad mindenem lett nekem a világon.

Hibáztam Gusztáv! de nem érdemeltem tőled azt, hogy egy meggondolatlan tettemért magadtól eltaszíts, s boldogtalaná tégy. Az örökké való Isten a tanum, hogy bünt nem követtem el, hiszen arra én nem voltam képes, a büntől irtózott az én lelkem mindenha. Zárdában nevelt tapasztalatlan leányka voltam midőn veled oltár elé léptem. Szüleimet — a kik előkelő emberek voltak, de a kik a sors csapásai következtében elszegényedtek — nem ismertem. Atyám születésem előtt halt el, anyámat azon perczben vesztettem el, midőn nekem lételt adott. Édes anya nélkül nevedtem fel, távoli rokonaim irgalmából, a kik tanítónőnek szántak s a kik ritkán látogattak meg.

Nem tapadt ajkamra a boldogító édes anyai esők, nem pihent fejem meg szerető szív felett, s nem virasztott, nem örködött felettem a mindig éber anyai szem, nem csepegtették szívembe édes szavak-

kal a jó és hiba fogalmát, imádkozni is azok tanítottak, a kik az előre kifizetett zsoldért gondoltak velem.

Oh! mond! itéld meg azt, bünt követtem-e ellened akkor, midőn egy közel álló rokonodnak pillanatnyi meghallgatást adtam csak azért: hogy lecsendesítem lelkében az oktalanul tomboló vihart, kiábrándítsam őt örületéből.

Hibáztam Gusztáv! hogy megakartam őt hallgatni, de hogy ez bekövetkezett, annak részben te magad voltál az oka. A mézeshetek elmúltával legtöbbnyire magamra hagytál, elhanyagoltál, nagy uri kedvteléseidnek adtad magad, napokig, sőt hetekig távol maradtál tőlem s házadtól — mint mondád hogy ne unatkozzam, közeli távoli rokonaidat gyűjtötted házadba mulattatásomra.

Egy napon a park végében álló kertilakban olvastattam egyedül, hová egyik rokonod L . . . báró toppant be.

Előbb az ámulat, majd a harag fogott el megjelenése miatt. Távozni készítettem őt, de ő kezeit összetéve esengett, hogy hallgassam meg csak egy pillanattig, hiszen irántam való tisztelete határtalan, azért jött, azért lovagolt órákig, hogy egy titkot közöljön velem, elmondja azt s aztán távozik, felnyergelt paripája várja a kert árkanál.

Maradtam s ez volt vesztém. A helyett hogy beszélt volna, kezeimet ragadta meg s elhalmozta esőkjával, vasmarkaiból hiába igyekeztem azokat ki-

huzni, nem sikerült, lihegve mindég közelebb-közelebb húzódtam hozzá a himpellér, átakart ölelni.

Eltaszítva őt magamtól segítségért kiáltottam, de ez — mint mondá — hasztalan, elzárta a park bejáratát, abba senkise léphet be.

Egy ugrással ismét közelembé fért, átölelte, átkarolta derekamat. Dulakodni kezdtem vele, arcul is ütöttem őt, de mindez mitse használt, aczéltarok vettek körül, nem bírtam azokból szabadulni. Erőm elhagyott, a dulakodásban elfáradva . . . Kimerülten hanyatlottam karjaiba.

A gaz, mint könnyű pehelyt a pamlagra helyezett, lázban égő szemével sovár pillantást vetett felém, aztán a bejáratához futott hogy elzárja az ajtót.

Ekkor a hátsó ajtóban te jelentél meg Gusztáv! te mentő angyalom! a pokol fajzatja pedig elmenekült.

Nem volt erőm felállani, nyakadba borulni, hogy megszabadulásomért köszönetet mondjak neked, hogy áldjam a végzetet, mely a válságos perczben hozzám küldött, ki voltam merülve. A pamlagon fekve el akartam neked elmondani, mi történt velem, mint toladokott távollétedben hozzám rokonod, milyen ürügy színe alatt bírt maradásra; de te nem engedted meg azt nekem. Szemeid ijesztően forogtak, homlokodon kidagadtak az erek, kebled vadul zihált ököltre szorított kezeid elárulták, hogy végtelen vihar kava-

25-én Kovács Lajos elnök, képezdei igazgató vezetése alatt. Az egyesület járaskörei mind megjelentek. Ott voltak azonkívül Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő központi bizottsági elnök, Dr Szántó Sámuel keresk. akadémiai tanár — közp. b. alelnök, a járaskörök elnökei, jegyzői stb.

A filléres füzetek.

Több adminisztratív ügy elintézése után határozatba ment. 1. A választmány a filléres füzetek vállalatával kiadja az egyesület évkönyvét, melynek szerkesztésével Csurka István, Kuthi Zsigmond, Tóth László és Vásárhelyi István titkárok, illetve volt titkárok bizattak meg. 2. Meghatalmazza a választmány Kovács Lajos egyesületi és Eötvös K. Lajos közp. b. elnököt: tegyék meg a szükséges előmunkálatokat arra nézve, miként juthatna a tantermuzeum és tanítók Otthona saját hájlékához, a nélkül, hogy a társadalmat kellene terhelni adakozásokkal? Munkálatakról tegyenek konkrét javaslatot a Bpsten tartandó diszközgyűlésen. 3. Öröndetes tudomásul vette a választmány Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő és a filléres füzetek szerkesztő bizottsági elnökének jelentését a filléresfüzetek vállalatát illetően.

Valóban, csak akiben annyilekesedés, annyi kitartás és ügybuzgóság van, mint a kir. tanfelügyelőben, csak az végezhetett rövid három hó alatt annyi munkát, csak az fejthetett ki annyi tevékenységet, fizikai és szellemi munkát, a mennyit a rendkívüli agilis kir. tanfelügyelő a hazafias és nagy horderejű filléres füzetek kiadása és terjesztése körül már eddig is fejtett ki! 5—5 füzet jelent meg már eddig minden sorozatból. Mindegyik füzetet a szép, komoly, a törekvő, a hazafias intenczió hatja át; minden füzetnek van hazafias missiója, mindegyik füzet egy programot képvisel. Valamennyinek célja: tanítani, nevelni, szórakoztatni, kiszorítani a teljes ponyva-irodalmat.

A kir. tanfelügyelő a legnemesebb írókat nyerte meg a füzetes vállalatának; most korszoros költőnk Jókai Mór kerté-

zeti jegyzeteit kapta meg, melyet potom 20 krért képes lesz árusítani az egyesület.

Csak nagyobb pártolásba részesülne a hazafias vállalat a tanító világ és a nagy közönség részéről!

Egyetlenegy frtért egy kis szép és hasznos könyvtárt szerezhet meg magának mindenki a filléres füzetekből.

Tanítók orsz. kongresszusa.

A választmány aztán kiküldötte Csurka Istvánt, Ritók Istvánt, Lada Sándort, Kuthy Zsigmondot és Simon Károlyt, hogy a Budapesten tartandó tanítói kongresszuson és III. egyetemes tanítói gyűlésen a congresszus által kitűzött és a választmány, meg közgyűlés által elfogadott kongresszusi elvi jelentőségű tanügyi vitatételeket illetően az egyesület álláspontját képviseljék.

A tagsági díjak.

Káosztás Imre nagy szorgalomra és gondos munkásságra valló pénztári jelentéssel számolt be a választmánynak.

Sajnosan tapasztalta a választmány, hogy nagyon sok tagja az egyesületnek 2—3 év óta nem fizette be tagsági díjait. Határozatba ment, hogy az illetők felkértenek, miszerint az alapszabályok értelmében tagsági kötelezettségeknek eleget tenni annyiával is inkább sziveskedjenek, mivel az egyesület nem felelhet meg kitűzött feladatának, ha mindegyik tag kötelemének eleget nem tesz.

Tanítók a kiállításon.

Tekintettel arra, hogy a Gönczy-egyesület már június hó 27-én indul innen Budapestre a kiállításra és kongresszusra, felkéri a választmány a megye és Debreczen sz. kir. város valamennyi iskola fenntartó hatóságát, hogy a tanévet lehetőleg június hó 20—25 ig zárják le és így a Budapestre felránduló tanítóknak idejök legyen ügyeiket rendezni. Felkértenek továbbá az iskolaszékek, nyujtsanak módot tanítóknak, hogy a millenniumi kiállítást megtekinthessék és a tanítók congresszusán részt vehessenek.

Egyéb ügyek.

Javasolja a választmány a közgyűlésnek, hogy a jövő évi közgyűlést az egyesület valamelyik vidéki járaskörnek a székhelyén tartsa meg.

Megkeresi a választmány a tanítók congresszusát oly célból, tegyen lépéseket arra nézve, hogy a millenniumi évfordulás a törvényhozás az iskolákra nézve kötelező iskolai ünnepélyes nappá tegye. Feliratot intéz a választmány a képviselőházhoz, hogy azon agg tanítók, a kik az 1875-iki nyugdíjalapba az idézett törvény értelmében fölvehetőek nem voltak, gondoskodjék a törvényhozás, hogy ezen elaggott tanítók akár kegydíjban, akár más féle ellátásban részesüljenek az állam részéről.

Még hozzájárult a választmány ahhoz, hogy a Mária Dorottya- és a kisdedővő egyesületbe mint pártoló tag belép és kebelében szakosztályt is létesít e két egyesület ügyének pártolása céljából, végre a Péterffy jubileumi alaphoz 10 koronával hozzájárulván, az elnök éltetésével a gyűlést feloszlatta.

K. Zs.

Nők diszmagyarja.

Egy bécsilap a Neues Wiener-Tagblatt a kiállításról hosszabb cikket közöl, amelyben a magyar hölgyek öltözékeivel is foglalkozik. A bécsi műtermekben éjjel-nappal dolgoznak, mert hiszen mindegyik hölgy egész kelengyét készített, amennyiben minden ünnepélyességre más toilette szükséges. Mindenekelőtt magyar diszruha kell az ünnepélyes Te deumra, azu-

tán a nagy udvari ebédre, az udvari bádra; a kiállítás megnyitására is szükséges egy-egy öltözék, továbbá több utcai és estély-toilette lesz szükséges.

Fényes látványt nyújtanak majd a Te deumhoz való öltözékek. A ruhák régi magyar udvari viseletek nyomán készültek; többnyire a 17-ik századból való mintákat választottak. Szindus, nehéz selyemből készülnek a ruhák, 4—4 és fél méter hosszú uszálylyal, arany és ezüst himzésekkel, mentékekkel és a jellegzetes kötényekkel és fátyolokkal, csipkéekkel, himzésekkel, a füzön gyöngy-diszítésekkel. A hölgyek igen értékes ékszereket fognak viselni.

Természetesen a királyné is készített magyar ruhát, de a felséges asszony ezuttal is csak feketében fog megjelenni. Stefánia főhercegnő azonban igen szindus ruhát készített, valamint Mária-Terézia, Mária Jozefa, Blanka, Izabella és Augustza főhercegnő is. Mária Jozefa főhercegnő rózsaszínű ruhát visel majd, ezüst himzessel; Izabella főhercegnő világosszürke atlaszruhát aranyesipkékkel. A magyar arisztokrata hölgyek ruhái közt ki fog tűnni Pálffy Miklós hercegnő rózsaszínű atlaszruhája arany és ezüst himzessel. Wenckheim Marietta grófnő kék bársonyt visel majd himzésdiszszel.

Az udvari bálon is vetélkednek majd egymással a szebbnél-szebb toiletteket. Mestermű lesz Stefánia főhercegnő selyem ruhája, a melynek 4 m. hosszú uszályát az a csipke fogja borítani, amely Bécs város nászajándéka volt. Strassz-himzések és orgonavirág egészítik ki a diszítést. Uralkodó szín lesz a fehér, a fehér-fekete; gyakori lesz a kék és zöld diszítés.

A palota hölgyek hosszú uszálya — mint Budapestről jelentik — miatt a fővárosi ujságírók körében forradalom van kitörőben.

A Mátyás-templomban, az új királyi palota alapkövetésénél az udvari dámák mind hosszú uszályos ruhákban jelennek meg.

Ezek számára pedig sok hely kell. Így ezekről a helyekről a magyarsajtó kinnrekedt.

A fővárosi sajtó azonban nem olyan emberekből áll, akik jogaikat nem tudják megvédelmezni. Három tagu bizottságot választottak, melynek feladata lesz elmenni a miniszterelnökhöz és tudtára adni, hogy a lapok megkövetelik, hogy legalább egy jegyet kapjon mind a 25 fővárosi napilap szerkesztője. Kijelentette, hogy ha nem lesz belépőjegy — három sorban végeznek az ünnepélyekkel.

Irodalom — Művészet.

* **A társadalmi béke.** Érdekes és érdeemes munka az, amelyet Gaál Jenő egyetemi tanár, a kiváló közgazdasági író, most közreadott ezzel a címmel: Társadalmi béke a közgazdasági patriarkalizmus alapján. A hol a társadalmi tudományok művelői közt oly kevesen vannak, a kik nem idegen könyvekből, hanem hazai viszonyaink megfigyeléséből merítik az anyagot, ott igazi nyereség a Gaál Jenő könyve, még ha nem volna is egyéb, mint a munkáskérdésre vonatkozó nyers adat-gyűjtemény. Hiszem, hogy micsoda tájékozatlanság van ezen a téren, láttuk abból a fejezestett meglepetésből, melyet egy pár év előtt az alföldi munkás-mozgalmak keltettek. De látjuk ma is abból a kapkodó, tervtelen, a viszonyokkal való teljes ösmeretlenségre valló hatóságai kezelésből, melyben a munkáskérdést úgy a fővárosban, mint a vidéken részesítik. Nagy köszönettel tartozunk tehát Gaál Jenőnek, hogy végre teljes képet ad arról a küzdelemről, mely hazánkban a munka és a tőke közt folyik. Részesletesen megismerttet úgy az ipari, mint a

rog bensődben . . . Ugy félttem úgy remegtem én akkor töled.

— Nyomorult némbor! alávaló fizkő! ez volt válaszod s aztán fagyos tekintet vetve felém — magamra hagytál.

Hogy jutottam a kastélyba, arra nem emlékszem, csak azt tudom, hogy hónapokra a kastély egyik őrtornyába zárattál, soha felém nem jöttél, látni nem akartál, akkor bocsatottál szabadon, midőn leányom születése után beteg ágyamból felkeltem.

Gyermekemet nem láttam, elrabolad tőlem, engemet pedig zárt kocsiiban éjjel-nappal utaztatva, általam soha nem látott helyre, egy betegket ápoló kolostorba szállítottattál, hol ismét élet és halál között feküdtem hónapokig.

Mennyit szenvedtem ez alatt, mily gyötrelmek kinozták lelkemet, arra nem találok szavakat, szívem fájdalmát keserűségét letudom talán írni később, ha lesz hozzá erőm.

Szt . . . Kolostor 1842 szept. hó.

Azt mondták az ápoló testvérek, midőn hónapok mulva visszanyertem eszméletemet kezeimet összekulcsolva e szavakkal fordultam hozzájuk:

Adjátok vissza gyermekemet, leányomat, ne kinozzatok tovább, itt van az ő helye én mellettem — az én keblemen!

Ezt kiáltom feléd Gusztáv; ne kinozz ne gyötörj tovább, add vissza gyermekemet, leányomat, megőrjít a kinszenvedés ha őt szívemre nem szorithatom!

(Folyt. köv.)

mezőgazdasági munkások helyzetéről, pártatlan rajzát adja a munkás-mozgalmaknak s feltárja a hibákat, melyeket úgy az uralkodó osztályok, mint a munkások elkövettek. De nem állapodik meg itt; keresi egyúttal a módokat, a melyek szerint a küzdő erőket egyensúlyba lehet hozni s a harcot béke válthatja fel. A szocialista állam utópia; ellenkezik az emberi természettel, mely a szabadságot, az egyéniség érvényesülését keresi. A megtorlást tehát a mai társadalmi rend alapján kell megtalálnunk s meg is találhatjuk úgy, ha annak ethikai tartalmát gyarapítjuk. Ezt az ethikai tartalmat bevihetjük a társadalomba patriarkalizmussal, a mely szón azt a jóakaratot kell érteni, melyet a munkaadók és a társadalom felső osztályai törvényes kötelességük mértékén túl is tanúsítanak a munkások s általában az alsó osztályok iránt, valamint azon összes intézkedéseket, melyek révén ez történik. Hogyan érte ezt Gaál Jenő s mily irányban, micsoda gondolatok alapján keresi a megoldást, megmagyarázzák mély fejtegetései. Ara 2 frt 50 kr. Kapható a Pallas irod. részvényt. Budapest. Melegen ajánljuk.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától.

A t. Házból.

Budapest, április 27. A képviselőház ma délelőtti ülésén kezdték meg az appropriacionális törvényjavaslat tárgyalását. A törvényjavaslat tárgyalása előtt Ugron Gábor szólalt fel s bejelentette, hogy a Sima Ferenc képviselő ügyében mondott beszédeért őt Mátéffy szolgabíró mentelmi jog háta megé buvó nagyszájú himpellér, hitvány embernek nyilvánította. Kéri az ügynek a mentelmi bizottsághoz való utasítását, a mit a Ház teljesített is. Az appropriacionális vitában Hegedűs Sándor előadó elfogadásra ajánlotta a költségvetési főirányt. Utána Apponyi Albert gróf beszélt; bizalmatlanságának adott újból kifejezést, a melynek igazolására szerencsétlen külügyi politikára, Szerbia sértőeljárására hivatkozott, összes belállapotaink — ugymond — az uralkodó rendszer ellen szólnak. — A javaslatot nem fogadja el, valamint Péchy Tamás sem. Reiter bizalmatlanságát a mosonmegyei állapotokkal igazolja. Perczel belügyminiszter adatokkal czáfolta meg a Reiter által esetelt szomorú állapotokat. (Zajos derűtség jobbról.) Szaecsvay huszonkilenc év szomorú történetét idézi s ennek alapján a törvényjavaslatot nem fogadja el.

A „Budapest“ hadihajó vizre bocsátása.

Budapest, április 27. Ma délelőtt történt meg Triesztben a „Budapest“ hadihajó vizrebocsátása nagyszabású ünnepségek mellett, a melyen számosan voltak jelen Magyarországból is. *Spann* tenger-nagy hatalmas beszédet tartott, a melynek olyan nyilatkozatot tett, hogy Budapest nevét büszkeségnek tartja a tengeren.

A francia kormányválság.

Budapest, április 27. A francia kormányválság kérdése még mindig megoldásra vár. Sarrien visszaadta Faure elnöknek a kabinet alakítására vonatkozó megbízást, miután mérsékelt kormány alakítása lehetetlen.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. **Hétkönyvtár** az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Május 16. Nyomdászok tavaszi mulatsága a Margit-fürdő összes helyiségeiben.

— **Egyházi gyűlések.** Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap Némethy Lajos lelkész és Simonffy Imre főgondnok elnöklése alatt több fontos ügyet intézett el.

Napirenden néhány választás is volt. A meghalt Szücs László presbiter helyére Faragó András pót-presbitert hívták be, Árvagondnokká Kató Lászlót választották. A Fráter Gyula halála által megüresedett egyházmegyei tanácsbiróságra pedig dr. Szikszay Szabó Józsefet jelölte az egyház, ő reá adván a maga tiz szavazatát. A gazdasági szakbizottságba Harangi Gyulát választották. — A belügyminiszter a várostól átvett *árvatartó-alap* alapítványi okleveleit több rendbeli módosítás végett visszaküldvén, az ügyet javaslattevés végett bizottságnak adták ki, amely a város és az ág. ev. egyház kiküldöttével együtt fog tárgyalni. E bizottság tagjai az elnökség, Medve Kálmán, Kiss Albert, Diesőfy József, Kovács József, Somogyi Pál, Osváth Ferenc és Jeney Miklós. A *nagytemplom sürgős javítása* is foglalkoztatta a presbiteriumot. Tóth István építész, a ki már többször tett jó szolgálatot az egyháznak, fölkéri, hogy Szikszai Szabó Lászlóval, Szinay Gyulával, Kovács Józseffel, Jeney Gyulával és Otrokoesi Vég Jánossal együtt megállapítván a javítási munkálatokat, azokra nézve készítsen költségvetést, amely azután a presbiterium elbírálása alá kerül. E munkálatok több évre lesznek beosztva és sok ezer frtba kerülnek. A főiskolai igazgató-tanács szervezetét sürgős véleményadás végett bizottságnak adták ki, a melynek tagjai: Némethy Lajos, Kiss Albert, Könyves Tóth Kálmán, Diesőfy József, Szinay Gyula, Sz. Szabó László és Kovács József. Ezután az árvaügyi bizottság jelentése a múlt évi számadásról és a folyó évi költségelőirányzatról került tárgyalás alá. Az árvaalaphoz április 1-től decz. 31-ig 643 árva és nyomorék gyermeket segélyeztek 4817 frttal; 7629 frtot pedig a tartalékalaphoz és az *árvaház építési alapjához* esatoltak. A folyó évi költségvetés 287792 frt 21 kr. alapítványi tőke és az ahoz tartozó földbirtok után 17340 frt 67 kr. bevétellel s ugyanannyi kiadással állapított meg. — Végül a presbiterium az elemi iskolák növendékei között millenniumi emléktárgyak kiosztására, az évente szokásos jutalomkönyvekre fordíttatni szokott 100 frton kívül másik 100 frtot szavazott meg. Az *ápostai evangélikus egyház* presbiteriuma tegnap *Materny* Lajos és *Weszler* István társelnöklése alatt szintén közgyűlésre jött össze. A közgyűlés egyik leglényegesebb tárgyát is az *árvatartó alap* ügye képezte. A közgyűlés kiküldött bi-

zottságot a miniszter által kívánt pótlások eszközésével megbizta. Elhatározták továbbá, hogy az ujonnan választott presbytereket a legközelebbi közgyűlésen esketik meg s hogy az egyházkerületől egy vallásanári állás betöltését kéri, miután a lelkész nagy elfoglaltsága miatt nem képes e teendőnek elvégzésére. — A demestikai közalapi adókiivetési kula kiszámítására szintén bizottságot alakítottak. A múlt évi számadások megvizsgálására *Raics* Károlyt, *Droppa* Józsefet és *Róth* Jánost küldték ki. Végül elhatározták, hogy a millenniumi istenitiszteleet alkalmával a *Zábrák* Dénes által írott éneket énekelik. Ezzel a gyűlést befejezték.

— **Millennárius tanulmányi kirándulás.** A hajdumegyei tankerületitanítók Gönczy-egyesülete f. évi jun. 27-től július 7-ig tartó tanulmányi kirándulást rendez Budapestre. A tervezet szerint 50—60 személyre szóló kirándulásban, a Gönczy-egylet alapító, rendes és pártoló, ügyféri, mint nőtagjai vehetnek részt, kiknek a 12 napra terjedő utazási, elszállásolási és ellátási összes költsége a rendezőbizottság által már eddig elért kedvezményekből itélve, személyenként 20 frtnál többbe nem kerül. — E sok előnyt biztosító s felettébb olesó kirándulás iránt már ez időszerint is oly nagy az érdeklődés, hogy a jelentkezések legkésőbb csak május 10-ig fogadtatnak el. Részletes programról annak idején gondoskodva leend. A siker biztosítására nézve elég megemlíteni azon egy körülményt, hogy a rendező bizottság élén Eötvös Károly kir. tanfelügyelő áll. Jelentkezhetni: Csurka István egyleti titkárnál. (Kossuth-u. 160. sz.)

— **Az egyetemi két millió forintos alapítvány** ügyében a jog- és pénzügyi bizottság által alakított küldöttség Lengyel Imre elnöklése alatt szombaton bizalmas, zártkörű értekezletet tartott. Megállapodásait a legnagyobb titokban tartja. Csak annyit irhatunk, hogy az ügy a legjobb uton halad.

— **Eljegyzés.** A debreczeni leányvilág egyik ifju, bájos alakja ma holnap bucsút mond a pártának. *Lindenfeld* Kálmánné kedves, szép leányát *Berta* kisasszonyt, lapunk egyik munkatársának, *Lindenfeld* Edének, testvérét ugyanis, tegnap jegyezte el *Weisz* Sándor debreczeni törekvő fiatal kereskedő. A szép frigyhez a rokonok és barátok számtalan jókívánatain kívül a mi őszinte gratulációink is fűződnek.

— **Blaha Lujza nem jön.** Őszinte sajnálkozással közöljük olvasóinkkal, hogy az egyetem javára Blaha Lujza fellépésével tervezett színházi előadás ezuttal elmarad. A művésznő makacs meghülése miatt nem jöhet s ezt Tiszai Dezső igazgatóhoz ma érkezett következő levelében írja meg:

„Kedves Komám! Hát bizony én még elég gyenge vagyok. Ma keltem fel 9 nap után az ágyból. Csak úgy lézengek. Ha az idő megengedi, egy-két órára kocsin kimehetnék pár nap mulva, de ha így marad, még szobaáristomra vagyok kárhoztatva egy ideig. Rémitően meghültem a miskolci napokon. Most még egy hatalmas köhögés, egy kis szemgyulladás, egy kevés rekedtséggel kell megküzdennem.

Az ujhelyi vendéglátókról is le kellett mondanom. Már azt csak valamikor májusban tarthatom meg. De az én legnagyobb fájdalom az, hogy ígéretemnek sem tehetek ele-

get, t. i. hogy e hó 28-án megtarthassam a jótékony előadást és tudva azt, hogy kedves Komám csak e hó végéig marad ott, én pedig ebben a hónapban nem vagyok képes énekelni. Tanácsoljanak, hogy hát már mi tévők legyünk. Mondja meg kedves Komám Kocz és Vecsey uraknak, hogy nagyon, nagyon sajnálom a dolgot. És a mint *egészségem helyre állt, beváltom ígéretemet, csak majd adják meg az alkalmat, hogy meghálálhassam azt a sok kitüntetést, amelyben részesítettek, de hát a mi halad, nem marad.* Mindnyájukat ezerszer üdvözöli az ön komája

Splényiné Blaha Lujza.

Az előadásra és Blaha Lujza ünnepélyes fogadtatása rendezésére alakult bizottság a megváltott színházi jegyek árát Zádor Lajos üzletében most már kívánatra természetesen visszaadja a váltott jegyek ellenében. Aki, tekintettel a szép kulturális célra pénzt mégis visszahagyná, annak a rendezőség előre is köszönetét fejezi ki.

— **Debreczeniek a kiállítás megnyitására.** A tiszántúli evangélikus református egyházkerület képviselőjében a millenniumi kiállítás szombati megnyitó ünnepélyen Kiss Áron püspök s Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző helyettes és Széll Kálmán nagy-szalontai esperes lesznek jelen. A debreczeni kereskedelmi és iparkamarát Szabó Kálmán elnök, Mayer Emil és Serly Ede alelnökök képviselik, a kiknek számára a belépő jegyek szintén megérkeztek.

— **Áthelyezés.** A honvédelmi miniszter a debreczeni harmadik honvéd gyalogezred egyik derék őrmesterét, Keller Károlyt áthelyezte Budapestre a koronaőrseghhez.

— **Gyenes Lajos temetése.** A szerencsétlen halállal kimúlt Gyenes Lajos földi maradványait Keeskemétről ideérkezett testvérei: István, árvaszéki ülnök és Gyula kereskedő tegnap délelőtt mély csöndben elszállították szülővárosába, — a családi sírholtba. — A holttestet előbb beszentelték s azután Batthyány- és Varga-utczán keresztül kivitték a vasuti állomáshoz. Barátai és ösmerősei közül, a kik értesülhettek az elszállítás idejéről, mind követtek a koporsót, a mely becsületes, nemes szívet takart. A köztisztelőben álló gyászoló család iránt Keeskeméten nagy a részvét. Ma délelőtt temették el odahaza szegény Gyenes Lajost, a ki öngyilkossága előtti napokon az őt mindig jellemző becsületességgel rendezte legapróbb adóssági ügyeit. Nem feledkezett meg arról sem, a kihez szíve vonzódott... Utoljára, emlékül szép virágbokrétát küldött a leánynak. A helybeli piacon vele szemben senki sincsen érdekelve. Három nap óta zárva lévő üzletére csakis budapesti, bécsi és más külföldi összeköttetéseiből származó terhek háramlanak.

— **Millenniumi istentiszteletek.** Az ágostai evangélikus egyház presbiteriuma tegnap tartott közgyűlésében a millenniumi hálaadó istentisztelet megtartásának idejét május hó 10-én, délelőtti tíz órára tűzte ki. Kilenczedikén reggel az ág. ev. elemi iskolában lesz millenniumi emlékünnepély. Az izraelita hitközség előjárósága a millenniumi istentisztelet megtartásának idejét szintén május hó 10-ére tűzte ki, a melyre az összes hatóságokat meghívják.

— **Az ág. ev. egyház gyásza.** *Farbaky* József nyiregyházi ág. ev. lelkész, a hegyaljai egyházmegye főesperese, az egyetemes egyház főjegyzője, a Ferencz József-rend lovagja, tegnap este 11 óra-

kor szívszélhűdésben váratlanul elhunyt. Nyiregyházát rövid idő alatt másodszor éri ilyen nagy gyász. Nemrégén Lukács Odón ref. pap és esperes halt meg ilyen váratlan. Most *Farbaky* követi. Mindketten országszerte ósmert kitűnő képzettségű egyházi szónokok voltak, — rokonszenves, tisztelt és szeretett vezérei a nyiregyházi társadalmi életnek. A temetésen, mely iránt a nyiregyházi egyház intézkedik, a debreczeni ág. ev. hitközség képviselőit fogja magát. A temetés valószínűleg szerdán lesz s azt Zelenka Pál püspök és *Materny* Lajos debreczeni lelkész végézik. *Farbaky* József még csak 57 éves erőteljes férfiú volt, akit Debreczenben is sokan ósmertek. Özvegyet és egy leányt hagyott hátra. Lelkészi pályáját Miskolcra kezdte Máday hírneves szuperintendens oldala mellett, — majd Pardiesra ment papnak — onnan hívta meg szülővárosának Nyiregyházának legnagyobb gyülekezete. — Negyedszázad óta folytatja ott áldásos lelkészi működését. Sok érdeme van a múlt században épült nagy templom renoválása és az iskolák felvirágoztatása körül.

— **Veszedelemes vő.** Ősidőktől fogva tudva vagyunk, hogy a vők anyósai irányában nem a legszelidebb érzelmekkel viseltetnek s minden lehető alkalmat meg is ragadnak ellenszenvük kimutatására. *Szallár* Árpád, a ki foglalkozására nézve szabó segéd, szintén rendkívül el volt keseredve anyósa, özvegy *Nagy* Gáborné ellen. Tegnap azután kitört közöttük a katasztrófa. Nagy láрма, népesödület támadt a csillag-utczán, mert *Szallár* Árpád egy hatlövetű revolverrel rátámadt az anyósára, a ki szerinte az ördögnek földön járó képmása s azt agyon akarta löni. Az összesereglett embereknek sikerült a dühöngőt lefegyverezni s a rendőrségnek átadni. Az elkeseredett vő rendkívül erősen panaszkodott az anyósa ellen, aki pedig azt állítja, hogy bizony ő nem olyan rossz anyós, amilyennek a veje tartja. Csupán azt az elvet akarja érvényre juttatni a háznál, hogy rend a lelke mindennek, de a veje nem akar megfelelni ennek.

— **Váltóhamisítás.** Egy szerencsétlen fiatal embert szombaton épen akkor csíptek még váltóhamisításon, amikor a közgazdasági bankban két hamis aláírással ellátott 70 frtos váltóleszámitolása végett megjelent. A motozásnál 68 frt 50 krt., melyet ugyanazon nap szintén hamis váltóra kapott az ipar- és kereskedelmi banknál, meg egy csomó — szerelmes levelet találtak nála. — A váltókon Parti Ferenc kereskedő és egy *Vida* József nevű ember aláírásai voltak hamisítva. Az ifjut Szabó Gyulának hívják s 33 éves. Szabót átadták az ügyészségnek.

— **A buosuzó Magyarok.** A mi kedvelt cigányaink, a Magyarok testvérek május és június hónapban, valamint októberben a kiállítás területén, a debreczeni csárdában fogják huzni a szép magyar nótákat. Csütörtökön már mennek a fővárosba dicsőséget és koronákat aratni. Holnap a Bikában, szerdán pedig a Hungáriában rendeznek buosuzó zeneestélyt.

— **Gyászistentisztelet Hirsch báróér.** Lélekemelő szép ünnepély folyt le tegnap délután a szent-Anna-utczai izraelita templomban. Hirsch Mórész báró emlékezetére tartottak ott gyászistentiszteletet. Megelőzőleg a hitközségi előjáróság tartott *Reichmann* Ármin elnökléte alatt ülést, a melyen elhatározták, hogy *Bischitz* Dávidné utján a gyászoló családhoz részvétiratot intézzenek, miután az elhunyt nagy emberbarát Debreczenben is több ezer forint segélyt küldött évenként. A gyászünnepély alkalmából a tágas zsidó templom zsufolásig megtelt s pontban öt órakor vette

kezdetét a gyászünnepély imával, a melyet az elhunyt lelkiüdvéért mondottak. Ezután *Krausz* Vilmos főrabbi gyönyörű magyar beszédben ecsetelte az elhunyt nagy emberbarát érdemeit. A hallgatóság valóságos könyezett a magas szárnyalású beszéd hatására alatt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni első takarékpénztár, a debreczeni zeneegylet javára a mai napon 20 frtot adományozott. Fogadja az intézet nemeslelkű igazgatósága a zeneegylet elnöksége nevében hálás köszönetünk nyilvánítását. — *Dr. Kenézi*, elnök.

— **Ünnepretek.** A szocialista vezetők tegnapi népgyűlést hirdettek a népkertben. Igazi örömmel konstatáljuk, hogy a nagyhangú felhívás a vezetőket megdöbbentő kevéssé hatással volt azokra az elemekre, amelyeket ők „jogtalan nép” és „szabad rabszolgák” gyűjtő név alatt szoktak emlegetni. — Három év óta ismétlődnek nálunk rövidebb-hosszabb időközökben ezek a szociáldemokrata népgyűlések és hangoztatják a szociáldemokrácia világmegváltó eszméit, anélkül, hogy a debreczeni józan gondolkozású, szorgalmas munkásnép lelkében mély és messzeágazó gyökereket tudtak volna verni. Hasztalan szervezték a debreczeni szociáldemokrata pártot, belevonásával néhány könnyen hívő földművelő napszámosnak, — a párt sem az ipari, sem a földmives munkás osztály körében nem talált fogékony talajra. Sőt azt tapasztaljuk, hogy Marx és Lassale tanai iránt ma már kevésbé érdeklődik a debreczeni nép, mint akkor, amikor először hallotta emlegettetni a szocialista vezetők által ez idegen hangzású neveket. — A népgyűlések fokozatosan néptelenebbek és a gyűlések szónokai is megfogytak. Az eszme nem támasztott új apostolokat. Tegnap már nem beszélt más, csak *Keckés* és *Aranyos*, *Aranyos* és *Keckés*. És nem csoda, ha elfordul tőlük a hazaszerető debreczeni nép, amikor ők hazafiatlanságra merészlik buzdítani azokat, akik az édes anya tejével szívták magukba azt az igazi szent érzelmeket, amit a költő úgy fejezett ki, hogy a „Nagy világon e kívül nincsen számodra hely; áldjon vagy verjen sors keze, itt éljed és halnod kell”. A tegnapi népgyűlésen *Aranyos* György, a szabó és *Keckés* Péter a susztern em állították azt hirdetni, hogy a millennium csak néhány százezer burzsoa ünnepe, — millió és millió lakosa e hazának nem ünnepelheti a hazaredéves fennállását, hogy ezeknek nincsen hazájuk. A jelenlevő pár száz főri szocialista és nem szocialista kíváncsi tömegeből 50—60 torok kiáltotta, hogy elfogadják a harározati javaslatot, amely a millenniumis (*Keckés* Péter úgy ejtette ki, hogy: „milimaris”) ünnep helyett május 1-jének megünneplését proklamálta. Persze ehez még a rendőrségnek is lesz valami köze. — A gyűlés ezután a már százszor hallott tanok ajánlgatásából állott. Egyéb baj nem történt.

— **Vesztett ebek garázdálkodása.** Hajdu-Szoboszlón, — mint ottani levelezőnk írja — nagy szerencsétlenséget idézett elő egy vestett eb garázdálkodása. A beteg állat egy *B. Kovács* Julianna nevű másfél éves és egy *Pintér* Miklós nevű tíz éves gyermeket, továbbá *Pál* Mihályt megmarta. A kutyát üldözőbe vették; azonban elmenekült. A két gyermeket és az asszonyt gyógykezelés céljából felszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

— **A debreczeni iparos ifjak önképző egyesülete** tegnap délután 3 órakor tartotta meg hatvan-utczai helyiségében évi rendes közgyűlését. *Tóth* Kálmán elnök megnyitván a gyűlést örömmel konstatálta,

hogyan az egyesület helyiségében még ily nagy számmal nem gyülekeztek össze a tagok, a mi köszönhető a szervező bizottságnak is, mely buzgó működésével 50%-al emelte a tagok számát. Az egyesületnek van jelenleg 150 pártoló és 124 rendes tagja, tehát közel 300. Az elnök azon kérdésére, hogy akarja-e a közgyűlés, miszerint az egyesület továbbra is fentartassék, az összes jelenlevők egyhangú igen felkiáltással válaszoltak. Elnök erre kijelenté, hogy a jelenlegi helyiség marad további 3 évig az egyesület további céljaira, miután az már ki van bérelve. Következett a tisztújítás. Elnökké közfelkiáltással ismét Tóth Kálmánt választották, ki meleg szavakkal köszönte meg a bizalmat s mint mondá megváltoztatta 6 hét előtti szándékát, hogy t. i. visszalép az elnökségtől, elfogadja azt, mert egyrészt erkölcsi kötelességének tartja a millenniumi évre való tekintetből is. Hazafias szavakban emlékezik meg az *ezredév jelentőségéről*, buzdítja az ifjakat szorgalomra, kitartó munkásságra, hogy ne legyenek — ugymond — gyunyjai a többi osztályoknak mint azok, a kik most ott künn szónokolnak szociális törekvésükről. (Értvén a szociális gyűlést) a könnyen hívő, munkakerülő tömegnek. Ott a hol a szocializmus termett — folytatá — más viszonyok vannak mint nálunk; a mi körülményeinkbe nem illenek be azok az elvek. Itt az iparos osztály nem áll szemben a gyári tulterheléssel, itt az iparos szépen megélhet munkája és szorgalma után, nincs szükségünk a szociálistáskodásra. (Zajos éljenzés.) A tisztikar tagjai is egyhangulag megválasztották: I. alelnök: Vetéssy Béla, II. alelnök: Kiss Sándor, I. titkár: dr. Márton Kálmán, II. titkár: Fridvalszky Dezső, jegyző: Madarász Gyula, pénztárnok: ifj. Bosznay Károly, háznagy: Zavilla Gyula, könyvtárnok Kiss József, s. könyv.: Czikornyai Lajos, választmányi tagok: Serli Ede, Szedlák József, Szikszay Aladár, Acs Imre, Hajdu István, Csikes Ferencz, Weiszhausz Dezső, Várady József, Gyenge Lajos, Pigler Lajos, Weszeli Antal, Hajesz Gusztáv, Vértessy Sándor, Farsar József, Surina Sándor, Basizta Albert, Nagy János, Matolesi Lajos, Mihalecz Lajos. Póttagok: Poroszlav Károly, Tolnay Lajos, Küll Gyula. Számvizsgálók: Bornyász József, Stern Győző. A közgyűlést az elnök következő szavakkal fejezte be: A most más helyen összegyűlt szociálisták ellen pedig rendezünk ellentüntetést azért, hogy miután épen május elsején lesz a debreczeni iparosok szakrajtanfolyamának kiállítása és évről vizsgálja, jelenjünk meg ott minél nagyobb számban s jutalmazzuk dícsőreteinkkel a szorgalmas növendékeket. (Eljenzés.) Ezzel az ülés véget ért.

— **Halálozások.** *Taricsky* Endre és neje *Hadszy* Róza p.-ladányi lakosok 5 hónapos kis fia *Tiborka*, tegnap, 26-án délelőtt elhunyt. Temetése 28-án d. u. 2 órakor lesz a p.-ladányi róm. kath. temetőben. A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi. — *Tóth* Rozália Katona Józsefné asszony f. hó 26-án d. u. 4 órakor, életének 56-dik, boldog házasságának 26-ik évében, meghalt. Temetése H. Sámsonban f. hó 28-án lesz. A temetést Dankó M. temetk. intézete rendezi.

— **A gazdasági egyesület ülése.** A debreczeni gazdasági egyesület tegnap délelőtt a gazdasági tanintézet helyiségében *Váczy* János elnöklete alatt ülést tartott, a melyen *Balogh* Péter bemutatta a május 5-12-ig tartó első nagy lókiállításán bemutatandó hetes fogatot. A fogaton a debreczeni típus teljesen meg van, jellege ugyanaz, a melyet naponként láthatunk cziviseink fogatainál. Kiváló ékességet fog a hetes fogatnak kölcsönözni, hogy azt egy szálás kocsis legény hajtja a nyeregből, míg maga a fogat tulajdonosa,

— a debreczeni czivisek legtipikusabb alakja — a kasba fog ül. Természetes dolog, hogy az érdekes fogat a lókiállításán megteszi a kellő hatást.

— **Halál a debreczeni csárdában.** A kiállítás területén levő debreczeni csárdában szombaton este nyolcz óra felé halálos végű baleset történt. Dudás János, a csárda főszakácsa, ittas állapotban lebukott a mély pinczébe és oly sérüléseket szenvedett, hogy pár perc alatt meghalt.

S z i n h á z.

Látcsó mögött.

— Páholy-csevegések —

(Az Új honpolgár 2 felv. alatt.)

Dr. Homokyné: Emma, — alszol, vagy kokettirozol?

Karádyné: Eh, barátom, a sok badarság amennyit mostanság a színpadon látok, kivessz a vénámból. Ugyan kérlek, elképzeled, hogy egy jóra való, iparkodó zsidó gyerek, akit Kövesi a pesti népéletből elesve, annyi természetes, rokonszenves vonással ruház föl, ilyen karrikaturát csinál magából, ahogy itt láthatod?

A jószívű fia, ki szegénységében is optimista világnézetével vidámit és azért válik mulatságossá, mert bonhomija és vidéki járatlansága olyan szituációkba sodorják, ahol önkénytelen mosolyra fakaszt, nem fogja erőszakolni a saját kinevetését. Az alakban sok eredeti humor van s a szerző intenciója jó színészre bizza a hálás szerepet.

Elképedve nézem e furcsaságot.

H. De hiszen nevetnek rajta.

K. Ott a hol nevetnek, a naivság nevet.

Biztosítalak, ha az orchesterumban a dob egy nagyot puffan és Goldstein Számi ugyanakkor bukfeneczet vetne, még nagyobb kaczagnának. De én a színházban mást keresek; láttad volna Számit Polgártól, a városligeti szinkörben, vagy csak Krémertől is. Valamiből kevesebb, néha jobb.

H. A kis Somló Emma ügyes.

K. Igen, vele együtt Rózsahegy is.

H. Intelligens színész Könyves is.

K. Az. De nem figyelted meg az egész szezon alatt Sándor Emilt? A maga szerepkörében a vidéken páratlan. Az egyetlen igazi művész itt, a kinek minden fellépését örömmel látom.

H. Pedig alig tűnik fel.

K. Hjah, az ő szerepeiben az a fő.

Szerepeivel egy beilleszkedik mindig az ensembléba, olyan természetes, hogy alig vesszük észre; de bezzeg kiéreznek, ha más valaki lenne a helyén. Nagy szerepeire ritkán kerül sor, mert a napi kasszának nem jövedelmező.

Láttad volna csak tőle a *Lengyel zsidót*. Ujháziéval hozták párhuzamba s a véleményem megoszlott.

Igaz, beadtad a kérvényt a színügyi bizottsághoz a jegy iránt?

H. A férjem beszélt az illetékesekkel, ahonnan azt a választ nyerte, hogy Blaháné eljövetele még mindig nem biztos, de ha eljönne is, már hiábavaló volna jegy iránt kopogtatni. Az összes helyek előjegyzvék, csupán a nézőtéri esillár felett, a padlás kerek nyílásánál van még 4 fekvő hely, de azokat nem ajánlották, mert a színpad irányában vannak s lefelé és visszafelé kellene nézni, ami pedig a nyakcsigolya kényelmetlenségével jár. Még a zsinórpadról, a tüzoltók egyik szurkos viztartó kádjának szélén van hely, de csak egy, ami már ezért sem alkalmas; hozzá még az eredeti 50 kr. helyet 25 frtért kínálják. Kétségbe vagyok esve; a multkor se láttam Blahánét.

K. Mit fogsz tenni?

H. Megkérem Stahl főmérnököt, hogy esseljen ki valahogy két függő, lebegő, vagy bármilyen helyet akár a nézőtérben, akár a kulisszák között.

(A karzaton püsszegnek: esend!)

(A gyermek asszony premijén.)

Dr. Homokyné: (a folyosón, a páholy-nyitogatónól kérdezi) Vannak sokan? Itt van Karádyné?

Páholynyitogatónó: Nincs itt, nagyságos asszony, se a közép, se az alsó páholyokban egy lélek se, általános bérletszünet, így pedig nem igen jönnek színházba.

H.-né. No már akkor én is hazamegyek, nem unalmaskodom. (El, — mielőtt belépne.) (A nézőtérben légyzugás.)

—*reezky.*

(P.) Szombaton csaknem üres ház előtt a „Nap és Hold” című operette került színre s hogy mindjárt megjegyezzük jó előadásban s a közönségnek teljes melegegésére.

Szigeti Lujza (Manola) kiváló jó alakítást nyújtott, igen ügyes volt s csinosan, precíz énekelt úgy, hogy nyílt színen is kitapsolták. Nekünk úgy tetszik, hogy ebben a szezonban ez volt legjobb alakítása.

Galyassy Paula (Beatrix) szépen énekelt szerepét s igen szépen sikerült a csiz duetteje Manolával, melyet meg is kellett ismételnök.

Ifj. Német (Pikrasen) az első miniszter szerepét egészen helyes felfogással játszta, tulzás nélkül, teljes discretióval s a közönség általános tetszésétől kísérve. Őt is hívták lámpák elé.

Haday Sándor (Brazeró) *Horváth* (Don Degomez) *Somló* Emma (Sanzette) kitünő dispositióval biztosították a sikert.

Az összeloadás jó, gyorsmenetű volt s semmi kívánni valót nem hagyott fenn.

Tegnap *Bokor* József énekes vigjátéka „Gyermek asszony” került színre ismét kevés számú közönség előtt.

A „Gyermek asszony” épen úgy lehetne népszínmű, mint vigjáték, mert mindkettőnek rossz.

Meséje nincs, mert cselekménye is alig van. Alakjai mind ismerősek, sőt egész jelenetei is hallvány utánzatokból állanak. Így például meg van benne, a cigány mellett mulató menyecske a „Telen” című népszínműből, sőt ugyanebből van átve a kamarába bujtatott legény a leánnyal, csak hogy egy pappal megtoldva. Mellesleg megjegyezve ez a legizetlenebb jelenet az egészben. Ugy látszik szerző előszeretettel van a kamara rendszer iránt.

Meg van benne a „Kintornás család” *Samu* molnár inasa. Ugyanebből van egy egész jelenet a malomban folytatott asszonypletykával.

A „Piros bugyellárisból” is van benne, nem huszár ugyan, hanem baka káplár, a fiatal leány és Török biróné — csak hogy itt molnár gazdáné.

Szóval úgy össze van ez szedegetve, mint az apró darabokból össze varott posztó szőnyeg.

A bele szőtt dalok egy kivételével, — mely aztán nem is eredeti, mert „Az asszony verve jó” című népszínműből van átvéve, — mind igen gyengék s a népdal jellegétől egészen elütők, erőltetettek.

Az első felvonás aránylag legsikerültebb, a második már erőltetett s a harmadik teljesen eltörpül.

Ujtás akar lenni, hogy cigányasszonyokkal is hegedültet. Ez azonban nem válik be,

mert sem szerző, sem más nem látott még czigányasszonyt muzsikálni.

A szereplők közül kiemelendők *Sándor Emil* (Csendes Vincze) ki az öreg plebános szerepét azzal a művészettel játszotta, mely neki sajátja s melyet sokáig megfogunk mi még emlegetni.

Galyassy P. (Borcsa) a gyermek asszony szerepében excellált, játéka is, éneke is egyformán jó volt. Szintén ezt mondhatjuk *Somló Emmáról* (Mariska) ki a szerelmes kis leányt igen kedvesen alakította.

Kitűnő volt *iff Némethy* (Sanyi) molnári inasa, ki jó ízű, diskrét comikumával sokszor megkacozgatta a közönséget.

Hadai (Hamvas) a féltékeny molnárt kitűnő játékaival sokkal jobb alakká tette, mint a milyennek írva van. Sokszor megtapsolták jó alakításáért.

Az epizód szerepek képviselői is igyekeztek a semmiből valamit teremteni, nem az ő hibájuk, hogy nem sikerült.

* **A színházi bizottság ülése.** Debreczen városi színházi bizottsága Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökele alattszombaton délután három órákor ülést tartott a város-házán. Jelen voltak: Boeczó Sámuel, Ábrahám László, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Sesztina Lajos és Szabó Kálmán jegyző. Felolvastatott Tiszai Dezső kérvénye melyben a szubvenzió utolsó ezer forintos részletének és 300 frt világitási átalánynak kiutalását kéri. A bizottság javasolja a tanácsnak, hogy a kért összeg csak akkor folyósítsassék, ha a színházi felügyelő beterjeszti jelentését arról, hogy az átadás teljesen és minden hiány nélkül megtörtént. Aztán felolvasásra került Tiszay bucsuzó levele, melyet a színházi bizottsághoz intézett. A levélben megköszöni a színházi bizottságnak iránta tanúsított jóindulatát.

* **A karszemélyzet jutalomjátéka.** Szintársulatunk karszemélyzetének holnap lesz a jutalomjátéka. *Peleskei nótárius* kerül színre ez alkalommal, amely egyuttal utolsó előadás lesz az idei szezonban. A társulat e derék közkatonái, kik az utolsó hónapban többet tettek az igények kielégítésében, mint a gyöngye vezérek, nagyon megérdemlik, hogy a közönség irántuk való elismerése tele házban nyilatkozzék meg.

Millennium.

— Határidő naptár. —

1896. Május 2. Az ezredéves kiállítás ünnepélyes megnyitása.

Május 5. Hajdúvármegyei diszközgyűlése. Utánna magnum áldomás.

Május 6. Debreczen sz. kir. városi diszközgyűlése. Utánna diszbankott.

Május 9. Az összes debreczeni tanintézetek növendékeinek ünnepélyes hálaadó istentiszteletei templomokban.

Május 10. Hálaadó istentiszteletek az összes debreczeni templomokban a hatóságok jelenlétében.

Délután a debreczeni hölgyek ezredéves lobogójának felavatása. Este táncmulatság.

Május 16. Az összes elemi és középiskolák növendékeinek ünnepélyes kivonulása a Nagyerdőre s ott ünnepel hazafias dalokkal, szavallatokkal.

A r. kath. templomban fényes Te Deum.
Május 17. Millennárius népiünnep a Nagyerdőn.

A kőművesek zászlóavató ünnepe a Margit-fürdőben.

Junius 8. Az új országház megnyitása. A hódoló diszmenet elvonulása a király előtt

Elemi iskolák ünnepélye.

Az ev. ref. egyház elemi iskoláinak ezredéves ünnepélye az 1896. év május 9-dik napján a nagytemplomban következő sorrendben tartatik meg: 1. Az elemi iskolák összes növendékei harangszó mellett vonulnak fel reggel 8 órákor a nagytemplomba. 2. A növendékek éneklék a 37-ik dicséret 1-ső versét és a XC-ik zsoltár 1-ső versét orgonakiséret mellett. 3. Némethy Lajos ref. lelkész és iskolaszéki elnök által tartandó alkalmi ima. 4. A tanítótestület összhangzatosan éneklék a Hymnuszt. 5. Dávid Mihály tanítótestületi elnök emlékbeszédet tart. 6. Egy fiu- és leány növendék hazafias irányú költeményt szavalnak. 7. A gyülekezet és a növendékek együtt éneklék, orgona kíséret mellett, a „Szózat“-ot.

CSARNOK.

A boszorkány-oltár.

Németből J. M. után: K...oz Á...s-né.

A vadszülő lombjain keresztül törtek a hold ezüst sugarai. Csendes, hangulatjeljes nyári est volt. Hallgatott minden a természetben, csak itt-ott szólt a tücsök egyhangú csiripelése. — A barátságos lugalban egy kőasztal mellett két férfi ült; mindketten egy távozó karsu nő után néztek, ki megvilágítva a hold tündéres fényétől, mint egy szép álmokép lebegett a kert bokrai között.

A férfiak egyike, a ház vendége, felémelte borral telt poharát, ráköszöntve a házigazdára szól: „Tartson meg az Isten e boldogságban.“

Jó gondja volt reád. Az ember nem szívesen távozik egy házból, hol ilyen háziasszony van. De mond csak, hol találtál rá? Hátha lehetne ugyanott még párjára akadni? — A másik kedélyesen nevetett. Miért ne mondanám el, nines benne semmi titok, sőt egész egyszerű a történet. A boszorkány oltártól hoztam a feleségemet.

— Legendaszerű kezdet! Kétszáz év előtti formában, akkor hihetően hangzott volna.

— Most is elkell hinned pajtás, mert mást nem tudok kérdésedre válaszolni. — De hogy elbeszélésem simán menjen, hozok még egy üveg rhénusit; ez felfrisíti emlékező képességemet. Addig gyujts rá! Itt a szivar.

— Evvel elsieltett. A barát kényelmesen rágyujtva, elmélázva nézte a tele holdat; maga elé susogta: Lehetséges, hogy boszorkány, megbabonázza ez bárkit. Ily elbüvölő teremtéssel még nem találkoztam.

— Mélázásából barátja visszatért ébreszté föl. Így, szólt — kedélyesen, két karsu üveget az asztalra helyezve — igyunk Marezikám. Éljen a barátság? Béküljünk meg.

— Kik sohasem haragudtunk egymásra — nevetett a barát.

— És nem is fogunk? De halld életem regényét: Nézd csak itt repül egy denevér! Ott lépdél hosszan elnyujtott testével egy fekete macska, feleségem kedvence és egy staffage, hát nem egy kísérleties történethez illő környezet? — Még a fénybogarak is emelik a hangulatot. Tedd meg tehát kedvemért magadat is helyezd e behatások alá, így belefogod történetembe élni magadat.

— Négy heti szabadságot kértem és kaptam. Pénzem megtakarítva várt. Mikor szórom szellemesen széjjel, lelkem üdülése és tapasztalataim gyarapítása érdekében? Mint valami bezárt rab örültem előre a

teedő kirándulásnak. — Csak avval nem voltam tisztába, hová? — Rendkívül nagy volt a választék, a hol csak valami nevezetesség, vagy szép vidék volt, mindent szerettem volna látni. Végre egy diákkori emlék irányt adott terveimnek. Ugyanis mint siheder egyszer a szép Mátrába jártam, természetesen az apostolok fogatán, átkozott kevés pénzzel zsebemben. Mint egy varázs érintésre az egész kaland előttem állt s ellenállhatatlan vágyat éreztem egykori vándorlásom nyomát fölkeresni.

Nyolcz év előtt volt! Én egész más vagyok most! Vajjon mi lett azóta azon bájos gyermekből, kivel G.-be találkoztam, hol atyja adópénztárnok volt. Mint egy harmatos üde rózsza jelent meg előttünk. Az adópénztárnok urral kedélyesen az asztalnál ülve beszélgettünk, a ki városi fürdőkertjébe haza hívta atyját vacsorálni. Körülbelül tizenhat tavaszt láthatott; az én ifju diákszivem lángra lobbant! Egy órával később természetesen véletlenül kitudakolt lakásuk előtt sétáltam és az ablakon kinéző papa által megszólítva, barátságos felszólításra, pár perc múlva a kis tündérral énekelgettem az akkor divatos dalokat és mikor egy 11 óra felé lakásomra tértem, az éjjel a legboldogtöbb ábrándok között álmodtam végig s azon bódító öröm várt reám, hogy bálványom és szüleivel és egy sereg előttem teljesen közönyös idegennel, egy nagyobb szabású hegyi kirándulást fogunk tenni, mely esemény ugyan tárczámat végromlással fenyegette. De mi volt ez nekem? Hátha utána a pokol várt volna is reám, elmulasztottam volna-e az alkalmat vele, az *Angyallal* időzni!

— Természetesen ragyogó reggel ébresztett föl, hiszen ha e reggel nem a legmosolygóbb kék égbolt forul fölénk, én ezt a természet elhibázott intézkedésének tartottam volna. Hogy én voltam az első magától érthető és hogy lázzal, izgatottsággal vártam az indulást, remegve, hogy mást osztanak bájos ideálm szomszédjával. Földöntuli boldogságot éreztem, midőn a nehézkes kocsis megindult és én magamat kihuzva, ültem eszményem mellett. — Hogy hova megyünk nem tudtam, de nem is törődtem vele... Mondom neked pajtás, isteni volt, csak az a kár, hogy egyszer lehetünk tizenöcz éves gyermek ifjak!

— Mesés elbájolón, gyermeteg elfogultsággal foglalta el helyét mellettem az én tündérem. Kevés idő kellett hozzá, a hegyek e bájos virága és köztem a legkedélyesebb társalgás indult meg. — Oh! boldog ifju kor, mily feledhetetlen élvezet közt telt el az idő a reggelizésre ki jelölt óráig, amikor emelkedett hangulat között foglaltunk helyet, — a földre terített és minden jóval megrakott fehér abrosz körül. A magát mindenütt otthon találó diákember gondtalan bátorságával, a barátságos körben mindenkiel sorba kocsintottam, imádoztam atyja felém nyujtá poharát, a mama barátságos mosolylyal bölintett felém, ragyogott az élet kedv mindenütt, fel egészen a bükkök koronájáig...

— Reggeli után felkerekedtek a társaság tagjai gyalog tenni meg az utat a feletünk magasló sziklákra, a melyek tetején lévő szirt, „Boszorkány oltár“ név alatt volt ismeretes. Mi Hedvig és én együtt mentünk, de karomat nem fogadta el; mint valami tarkaszárnyu szitakötő libegett körültem, könnyü lábait alig tudtam követni, szokatlan lévén a hegymászáshoz. Pihenőül egy menház volt kijelölve, az erdőség közepett honnan egy mellék ut vezetett a boszorkány oltárhoz. Itt akartam bucsut venni a társaságtól, hogy utam a hegységen keresztül tovább folytatva utam célját elérjem.

(Vége köv.)

Debreczeni Városi Színház.

Hétfőn, 1896. április hó 27-én:

Gyermek-asszony.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Ifj. Bokor József. (Rendező: Mezey.)

Holnap, kedden, 1896. április hó 28-án:

Peleskei nótárius.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Lakás- és iroda-változás.

Van szerencsém tisztelt ügyfeleim és barátaim tudomására hozni, hogy ügyvédi irodámat Péterfia-utczáról Nagyvárad-utczára, a Gál-házba (a bankpalotával szemben) tettem át.

Simonffy István,
köz- és váltó ügyvéd.

388-1

Ritka alkalom birtokvételre.

A Collegium és fűvészkert közvetlen közelében előnyösen fekvő 5 szoba, 2 konyha, igen jó köpincze, kut, ólak és nagy göréből álló teljesen jó karban levő földszintes ház, a hozzá tartozó öndódi 3 kat. holdas kintű fekete talajú szántófölddel és az öreg kertben fekvő 2 1/2 nyilas szőlőfölddel, melyen tanya is van, elköltözés miatt irodám útján együttesen 7000 frt vételár mellett **sürgősen eladó** 5300 frt előnyös betéblázott teherrel.

A venni szándékozók ügyelmét ezen nagyon ritka alkalomra azzal hívom fel, hogy ezen ingatlanok együttes vételét irodám útján aonnal megkötethetik a birtokot s így a házat is már f. é. május hó 1-én elfoglalhatják.

Szilágyságban,

Szilágysomlyótól 1/2 óra járásra fekvő **600 holdas** gyönyörű szép fekvésű **régi birtok**, urilak, gazdasági épületek, cselédlakások és fundus instructussal családi körülmények miatt **olcsó árért** és előnyös feltételek mellett irodám útján **azonnal eladó**, — esetleg a mostani bevetett terményekkel együtt **bérbe is kiadó**. évi bérösszeg 2500 forint.

Debreczentől vasuton fél órányira fekvő 900 holdas jó talajú, szép fekvésű **nemesi birtokra**, urilak és gazdasági épületekkel, betéblázott 42.000 frt előnyös bankteherrel olcsó árért és kedvező feltételek mellett **sürgősen vevőt keresek**. — Ezen 900 holdas birtok jelenleg évi 500 frt-ért bérbe van adva, de ezen bérlet ha a birtok eladódik, azonnal megszűnik.

Debreczenben nagyon élénk helyen

fekvő s nagyobb forgalmu, édesített italok, konyak, ser és egyéb szeszese italok poharonkinti eláru-itására szőlő engedélyvel, cseméje és feivagdalt hideg ételmi szerek, czukrász sütemények és egyéb elárusítására engedélyvel ellátott igen csinos és intelligens közönség által látogatott **bolthelyiség** elköltözés miatt **irodám útján csekély összeggel azonnal átvehető**.

Egy a központban legélénkebb forgalmu utczában a mai kor követelményeinek mindennek megfelelő szép bolthelyiség díszes kirakat t. l. azonnal **kiadó, évi bér 800 frt o. é.**, bővebb felvilágosítást irodám nyújt.

Birtokot venni szándékozók felkéréretnek, hogy mielőtt bárki is vétet kötnének, legyenek szivesek irodamba fáadni. — ahol a város minden részéből házak, szőlők és szántóföldek elad sra nagyon bő választékban bejelentve vannak s ahol irodám útján nagyon előnyösen és gyorsan jutnak birtokhoz.

Hitelezőkkel kiigyezéseket,

üzletlára állítását szakavatottsággal és gyorsan eszközöl

Babits Sándor,

okl. jegyző ügynöki irodája.

Debreczen, Nyomató-utca 769. szám.

Saját ház.

291-5-2

Mosóárúk!

A hírneves cosmanosi gyárból:

szintartó Voile-ok, Indish foulard, Atlas Satin, Piquet

Zepfirek

Szerbvásznak, à jour kelmék; hazai gyártmányu

Csalán-szövet métere

12 krajcsár.

Székely varrottas

nagy választékban és olcsón kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél

Debreczen, Róssatér.

317-0-29

Kossuth-utca 3. szám alatt,

Debreczen szab. kir. városa által a mérnöki és a bejelentési hivatal részére bérelt

összes emeleti helyiségek**f. év májustól**

lakások, egyleti vagy hivatali helyiségeknek

kiadók.

Értekezhetni Kaszanyitzky Endre üzletében, vagy Turai Farkas közvetítő irodájában.

386-1-1

JÉGSZEKRÉNYEK,

önműködő

FAGYLALTGÉPEKET,

legjobb minőségű

SZÓDAVIZ KÉSZÜLÉKEKET,

tükrözött

KERTI GOLYÓKAT,**SODRONY BORITÓKAT**

és szabadalmazott

LEGUJABB BEFŐZŐ-ÜVEGEKET

legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Árjegyzőket bérmentve. 303 50-16

Szőnyegek,

csipke- és szövet-

függönyök,

ágy- és asztalterítők,

butorszövetek,**viaszos vásznak,**

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél,

Debreczen, Róssatér.

371-0-08

FÉLIX-FÜRDŐ

NAGYVÁRAD MELLETT.

Kényelmes közlekedés, Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin háromnegyed órai távolsban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti Állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírű 49° C meleg természetes hévíz javulva van; az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült s különösen savós izületi loboknál, csonttörések és ficamok után visszamaradt fájdalomknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben. Állandó fürdőorvos Dr. Kazay Kálmán. A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt közötti váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirtapokkal, zongora és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek. Sótahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család- és kádifürdőkön kívül műrtürodák is vannak rendszeresítve. Állandó kitűnő zenekar. A FÜRDŐKEZELŐSÉG.

Prospektust kívánatra küld 378-3-2

Keil Alajos-féle**PADLÓZAT-FÉNYMÁZ**

(GLASUR)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 135 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearayozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** cégnél Debreczenben.

11.85-12-